

Bruxelles, 31 mai 2024
(OR. en)

10363/24

LIMITE

JUSTCIV 99
ECOFIN 607
COMPET 596
JAI 886
CODEC 1354

**Dosar interinstituțional:
2022/0408(COD)**

NOTĂ

Sursă:	Președinția
Destinatar:	Comitetul Reprezentanților Permanenți / Consiliul
Nr. doc. Csie:	15896/22 INIT + ADD 1 - 4
Subiect:	Propunere de directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind armonizarea anumitor aspecte ale normelor de drept în materie de insolvență – Raport intermediar

I. INTRODUCERE

1. La 7 decembrie 2022, Comisia a adoptat propunerea de directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind armonizarea anumitor aspecte ale normelor de drept în materie de insolvență¹.
2. Propunerea de directivă este una dintre inițiativele avute în vedere în Planul de acțiune din 2020 privind uniunea piețelor de capital (UPC). Scopul său este de a încuraja investițiile transfrontaliere în cadrul pieței unice printr-o armonizare specifică a procedurilor de insolvență.
3. Propunerea de directivă face obiectul procedurii legislative ordinare.

¹ Doc. 15896/22.

4. În Parlamentul European, Comisia pentru afaceri juridice (JURI) deține competența în ceea ce privește propunerea, în timp ce Comisia pentru afaceri economice și monetare (ECON) deține competența în ceea ce privește avizul. Raportorul pentru dosar este Pascal Arimont.
5. Autoritatea Europeană pentru Protecția Datelor și-a adoptat avizul privind propunerea de directivă la 6 februarie 2023².
6. Comitetul Economic și Social European și-a adoptat avizul privind propunerea de directivă la 24 martie 2023³.
7. În cadrul Consiliului, propunerea este examinată de către Grupul de lucru pentru chestiuni de drept civil (insolvență) (denumit în continuare „Grupul de lucru pentru insolvență”). În urma discuțiilor din cadrul Grupului de lucru pentru insolvență a reieșit că există o susținere generală pentru obiectivele care stau la baza propunerii.
8. O dezbateră de orientare a fost organizată în cadrul Consiliului JAI din 20 octombrie 2023, în cursul căreia miniștrii și-au reafirmat sprijinul pentru obiectivele urmărite de directivă, abordând în același timp o serie de aspecte-cheie în legătură cu măsurile propuse privind acțiunile în anulare (titlul II). În general, miniștrii au pledat pentru o mai mare flexibilitate în armonizarea acestor dispoziții.
9. Astfel cum s-a subliniat în declarația summitului zonei euro din 22 martie 2024, șefii de stat sau de guvern sunt hotărâți să accelereze aprofundarea uniunii piețelor de capital, luând act de declarația Eurogrupului din 11 martie 2024, care a solicitat introducerea unei game largi de măsuri pentru realizarea unei veritabile piețe unice de capital a UE. Summitul zonei euro a invitat colegiitorii „să asigure finalizarea rapidă a lucrărilor legislative restante în legătură cu planul de acțiune din 2020 privind uniunea piețelor de capital”.

² Doc. 6147/23.

³ Doc. 7856/23.

10. În plus, concluziile Consiliului European din 17-18 aprilie 2024 au solicitat înregistrarea de progrese fără întârziere în cadrul Consiliului și al Comisiei în lucrările cu privire la toate măsurile identificate care sunt necesare pentru a crea piețe europene de capital cu adevărat integrate, care să fie accesibile tuturor cetățenilor și întreprinderilor din întreaga Uniune, în beneficiul tuturor statelor membre. Una dintre măsurile identificate este armonizarea aspectelor relevante ale cadrelor naționale de insolvență a întreprinderilor.

II. STADIUL LUCRĂRILOR ÎN CADRUL GRUPURILOR DE PREGĂTIRE ALE CONSILIULUI

11. Diversitatea regimurilor de insolvență a fost recunoscută de mult timp ca o problemă care împiedică libera circulație a capitalurilor în cadrul UE și integrarea sporită a piețelor sale de capital. În consecință, propunerea vizează armonizarea anumitor aspecte ale legislațiilor în materie de insolvență ale statelor membre, facilitând astfel investițiile transfrontaliere.
12. Printre alte aspecte, directiva propusă stabilește norme comune pentru invalidarea tranzacțiilor încheiate de debitor înainte de deschiderea procedurii de insolvență (acțiuni în anulare); urmărirea activelor aparținând masei bunurilor care face obiectul insolvenței; pregătirea vânzării totale sau parțiale a întreprinderii înainte de deschiderea oficială a procedurii de insolvență (procedura de „pre-pack”); atribuția directorilor de a depune o cerere de deschidere a unei proceduri de insolvență; proceduri simplificate de lichidare pentru microîntreprinderi; comitete ale creditorilor și măsuri de sporire a transparenței legislației naționale. În esență, propunerea urmărește să faciliteze recuperarea activelor din masa lichidată a bunurilor care fac obiectul insolvenței, să eficientizeze procedurile de insolvență și să asigure o distribuire previzibilă și echitabilă a valorii recuperate între creditorii.

a) Finalizarea primei examinări a directivei propuse

13. Deși au salutat obiectivele care stau la baza propunerii, delegațiile au subliniat complexitatea directivei propuse din cauza legăturilor sale cu alte domenii ale legislației naționale și au formulat observații cu privire la nivelul său de detaliere. Având în vedere complexitatea și durata acesteia, prima examinare a propunerii a început la 7 martie 2023 și s-a desfășurat pe parcursul a 12 reuniuni consecutive ale grupului de lucru în timpul președințiilor suedeză, spaniolă și belgiană.
14. Prima examinare a fost finalizată de președinția belgiană în cadrul reuniunilor grupului de lucru din 31 ianuarie, 6 martie și 2 aprilie 2024, cu o analiză pe capitole a titlului VI („Lichidarea microîntreprinderilor insolvente”).
15. Titlul VI („Lichidarea microîntreprinderilor insolvente”) introduce norme pentru o procedură simplificată de lichidare adaptată microîntreprinderilor. Propunerea vizează, în esență, stabilirea unei proceduri simplificate și eficiente din punctul de vedere al costurilor.
16. Președinția a luat act de faptul că statele membre au opinii divergente cu privire la acest titlu. Majoritatea statelor membre au ridicat obiecții cu privire la instituirea unui regim special al UE pentru microîntreprinderile insolvente. Una dintre principalele rezerve este că crearea unui astfel de regim special s-ar îndepărta de obiectivul principal al propunerii, și anume armonizarea aspectelor importante ale legislațiilor naționale în materie de insolvență, și are doar o contribuție limitată la uniunea piețelor de capital. Statele membre și-au exprimat îngrijorarea cu privire la definiția microîntreprinderii, numirea unui practician în insolvență, rolul instanței și impactul asupra sistemelor naționale de insolvență existente.
17. Unele state membre și-au exprimat sprijinul pentru regimul special, dar cu ajustări importante. Statele membre în cauză au considerat că acest regim special ar contribui la uniunea piețelor de capital, deoarece ar permite o lichidare ordonată la un cost mai mic.

b) Examinarea propunerilor de compromis privind textul directivei

18. În urma finalizării primei examinări a directivei propuse, președinția a început prezentarea unui prim text de compromis privind titlul I („Dispoziții generale”) și titlul II („Acțiunile în anulare”) în cadrul reuniunii grupului de lucru din 2 aprilie.
19. În ceea ce privește titlul I („Dispoziții generale”), modificările propuse în textul de compromis sunt limitate, deoarece aceste dispoziții generale vor trebui adaptate la modificările aduse treptat în restul propunerii. Cu toate acestea, textul de compromis urmărește să clarifice relația dintre diferitele titluri ale directivei și regimurile naționale de insolvență existente.
20. Titlul II („Acțiunile în anulare”) urmărește să protejeze masa bunurilor care face obiectul insolvenței împotriva eliminării ilegale a activelor înainte de deschiderea procedurii de insolvență și să readucă aceste active în masa bunurilor care face obiectul insolvenței în beneficiul creditorilor. La nivel tehnic și în cursul dezbaterii de orientare sus-menționate din cadrul Consiliului JAI din 20 octombrie 2023, statele membre și-au exprimat, în general, îngrijorarea cu privire la nivelul limitat de flexibilitate permis statelor membre în cadrul acestor dispoziții. Pentru a răspunde acestor preocupări, textul de compromis propus de președinție a adaptat noțiunile utilizate pentru actele juridice încheiate în detrimentul masei credale, pentru a acoperi toate situațiile de acțiuni în anulare la nivel național. De asemenea, acesta a oferit statelor membre posibilitatea de a prevedea în legislațiile lor naționale o protecție sporită pentru masa credală în ceea ce privește condițiile acțiunilor în anulare și consecințele acestora. În cele din urmă, președinția a început un proces de reflecție cu privire la calendarele diferite adecvate pentru acțiunile în anulare, pentru a reflecta mai bine obiectivul de armonizare minimă al propunerii.
21. Președinția a început prezentarea unui text de compromis privind următoarele două titluri, titlul III („Urmărirea activelor aparținând masei bunurilor care face obiectul insolvenței”) și titlul IV («Proceduri de „pre-pack”») în cadrul reuniunii grupului de lucru din 7 mai 2024 și a continuat prezentarea în cadrul reuniunilor grupului de lucru din 30 și 31 mai 2024.

22. Titlul III („Urmărirea activelor aparținând masei bunurilor care face obiectul insolvenței”) impune statelor membre să desemneze, la cererea unui practician în insolvență, instanțe abilitate să acceseze și să consulte registrul național centralizat de conturi bancare care conține informații relevante privind activele care aparțin sau ar trebui să aparțină masei bunurilor care face obiectul insolvenței. Principalele preocupări exprimate de statele membre au fost că aceste dispoziții ar împovăra excesiv instanțele cu funcții administrative, că aceste dispoziții ar trebui să se aplice și autorităților administrative și că întregul titlu este excesiv de normativ. În consecință, textul de compromis a oferit statelor membre flexibilitatea de a desemna instanțe, precum și autorități administrative cu competență în procedurile de insolvență care să acceseze registrele naționale de conturi bancare și să efectueze căutări în acestea. Dispozițiile au devenit mai generale, fără măsuri birocratice inutile, dar respectând natura și protecția datelor în care trebuie efectuate căutări. În cele din urmă, textul a fost aliniat la textul noului pachet de reforme privind combaterea spălării banilor⁴.
23. Titlul IV din propunerea de directivă («Proceduri de „pre-pack”») introduce norme care să prevadă o procedură mai eficace de recuperare a valorii pentru creditori. Majoritatea statelor membre sprijină, în general, obiectivul titlului IV și sunt de acord că acesta ar putea contribui la uniunea piețelor de capital. Cu toate acestea, au fost exprimate preocupări în special cu privire la coexistența dispozițiilor propuse cu sistemele lor naționale de insolvență existente, cu privire la nivelul de protecție a creditorilor și la relația cu libertatea contractuală. În textul de compromis, președinția a clarificat interacțiunea dintre cele două etape ale procedurilor de „pre-pack” – faza de pregătire și faza de lichidare – cu procedura obișnuită de insolvență, precum și diferitele obiective care stau la baza celor două etape. De asemenea, a asigurat o mai mare claritate și coerență cu alte instrumente relevante ale UE. În cele din urmă, președinția a încercat să ofere flexibilitate statelor membre în ceea ce privește utilizarea sistemului lor național existent pentru a pune în aplicare procedurile de „pre-pack”.
24. Președinția a emis, de asemenea, un text de compromis privind titlurile V („Obligația directorilor de a solicita deschiderea procedurii de insolvență și răspunderea civilă”) și VII („Comitetul creditorilor”), care va fi prezentat în cadrul ultimelor două reuniuni ale grupului de lucru din iunie.

⁴ P9_TA(2024)0364 și P9_TA(2024)0301.

25. Titlul V („Obligația directorilor de a solicita deschiderea procedurii de insolvență și răspunderea civilă”) propune impunerea asupra directorilor a obligației de a înainta instanței o cerere de deschidere a procedurii de insolvență în termen de cel mult trei luni de la data la care au luat cunoștință sau se poate presupune în mod rezonabil că au avut cunoștință de faptul că întreprinderea este insolventă. Scopul este de a maximiza valoarea de recuperare pentru creditorii. Unele state membre și-au exprimat îngrijorarea cu privire la faptul că această obligație ar putea dăuna competitivității și spiritului antreprenorial al UE. În textul de compromis, președinția a abordat solicitările unor delegații ca textul să fie mai flexibil și să explice situațiile în care se aplică obligația și modul de respectare a acesteia. Aceasta a introdus, de asemenea, clarificări cu privire la răspunderea directorilor pentru încălcarea obligațiilor lor.
26. Titlul VII („Comitetul creditorilor”) vizează consolidarea poziției creditorilor în cadrul procedurii de insolvență prin prevederea unor norme privind numirea membrilor comitetului și componența acestuia, metodele de lucru și funcțiile acestuia, precum și răspunderea personală a membrilor săi. Unele state membre au solicitat, în special, să se mențină o armonizare minimă și să se introducă o mai mare flexibilitate. Președinția a răspuns oferind mai multă flexibilitate în ceea ce privește numirea membrilor comitetului și metodele de lucru ale comitetului, clarificând în același timp drepturile și obligațiile membrilor.

c) Discuții cu privire la propunerea de directivă în cadrul Coreperului

27. La 10 aprilie 2024, în cadrul Coreperului a avut loc o discuție cu privire la următoarele etape legate de uniunea piețelor de capital. Propunerea de directivă privind insolvența a fost inclusă printre propunerile legislative restante importante pentru uniunea piețelor de capital. Ambasadorii au discutat principalii factori determinanți ai progreselor în ceea ce privește uniunea piețelor de capital, precum și despre blocaje, și au invitat grupurile de lucru relevante să realizeze cât mai multe progrese posibil până la sfârșitul președinției.

28. Ca răspuns la apelurile la nivel înalt privind accelerarea lucrărilor cu privire la directiva propusă, președinția belgiană a organizat o dezbatere de orientare în cadrul Coreperului la 22 mai 2024, cu scopul de a găsi soluții pentru alinierea progreselor la nivel tehnic la nivelul de ambiție identificat la cel mai înalt nivel politic. Ambasadorii au fost invitați să își exprime opiniile cu privire la elementele propunerii care reprezintă contribuții deosebit de importante la uniunea piețelor de capital. Ambasadorilor li s-a solicitat, de asemenea, să identifice principiile care ar trebui să ghideze activitatea viitoare și să exprime preocupările pe care le au, în vederea ajungerii fără întârziere la o abordare generală în cadrul Consiliului, în conformitate cu concluziile Consiliului European din 17-18 aprilie 2024.
29. În ceea ce privește metodele de lucru viitoare, dezbaterile a arătat că statele membre salută creșterea numărului de reuniuni ale grupurilor de lucru și accelerarea ritmului de lucru, ceea ce reflectă prioritatea politică ridicată stabilită pentru propunerea de directivă. Acestea au subliniat, de asemenea, că nu ar trebui compromisă calitatea textului. Directiva propusă ar trebui analizată și discutată în detaliu, astfel încât rezultatul negocierilor să abordeze în mod corespunzător nevoile uniunii piețelor de capital.
30. În ceea ce privește fondul, ambasadorii au subliniat, în general, titlul II privind acțiunile în anulare și titlul III privind urmărirea activelor ca elemente esențiale ale propunerii care contribuie la uniunea piețelor de capital și cu privire la care pot fi găsite cu mai mare ușurință soluții de compromis. Pe de altă parte, unele state membre au exprimat preocupări cu privire la titlul IV privind procedurile de „pre-pack”, în special în ceea ce privește nivelul de detaliere al dispozițiilor, protecția autonomiei creditorilor și relația cu libertatea contractuală. Multe state membre au subliniat titlul VI privind regimul special pentru microîntreprinderi ca fiind un element principal de preocupare, care ar putea ridica dificultăți în ajungerea fără întârziere la un acord cu privire la directivă.

III. CONCLUZII

31. Președinția belgiană este angajată cu privire la facilitarea continuării discuțiilor în cadrul grupului de lucru, împreună cu viitoarea președinție ungară, și cu privire la asigurarea unor progrese în bune condiții către o abordare generală.
 32. Ținând seama de cele de mai sus, Comitetul Reprezentanților Permanenți și Consiliul sunt invitate să ia act de prezentul raport intermediar.
-